

LA CONFUSIÓ DEL GĪHAD

EL CONCEPTE DE GĪHAD ÉS, SENS DUBTE, UN DELS MÉS CONTROVERTITS DE L'ISLAM. CAL DIR, D'ENTRADA, QUE ÉS I HA ESTAT ENTÈS DE MANERA MOLT DIVERSA AL LLARG DE LA HISTÒRIA I QUE AIXÒ HA ESTAT AIXÍ TANT ENTRE ELS ESTUDIOSOS DE L'ISLAM COM ENTRE ELS MATEIXOS MUSULMANS. A L'ISLAM AVUI (FRAGMENTA, 2016), DOLORS BRAMON HI REFLEXIONA AMB RIGOR I PROFUNDITAT. N'OFERIM UN FRAGMENT.

DOLORS BRAMON

Arabista, historiadora i islamòloga

Ras i curt, *gĪhad* significa 'esforç' i, en conseqüència, és un terme masculí tant en àrab com en català i en d'altres llengües d'Occident. Amb aquestes paraules inicials intento bandejar d'una vegada per totes l'erònia traducció per «guerra santa» que figura en algunes traduccions de l'Alcorà, en algunes obres especialitzades i en bona part dels mitjans de comunicació.

Com que en l'àmbit de l'islam moltes de les qüestions religioses són difícilment separables de les de la política, és molt important el fet que tant el terme *gĪhad* com l'arrel àrab

ritual. En vint-i-dues d'aquestes trenta-cinc vegades vol dir clarament 'esforç' o superació de la conducta pròpia o col·lectiva; en unes altres tres significa elevació espiritual dels fidels i, a les deu restants, s'al·ludeix a l'acció de combatre. A l'Alcorà figuren també altres verbs i termes diferents que signifiquen 'fer guerra', 'matar', 'combatre', 'atacar', 'lluitar', etc. Caldrà, per tant, tenir molta cura en veure si en els diversos passatges que fan referència a enfrontaments armats s'utilitza o no l'arrel semàntica *gĪhd* que aquí estic tractant.

Cal avançar també que l'única forma de guerra concebible en el si de l'islam és la dirígida contra els no mu-

slmans; i això és així per dos motius: el primer, perquè, en teoria, els fidels de l'islam haurien de constituir una sola comunitat organitzada sota una autoritat única —el califa o successor de l'Enviat de Déu—, i el segon, perquè les lluites entre musulmans són expressament prohibides pel llibre sagrat: «Un bon creient no pot matar un altre creient, llevat que sigui una equivocació. Qui mati un creient per error haurà d'alliberar un esclau creat i pagar a la família de la víctima el preu de la sang, llevat que aquesta hi renunciï com si donés una almoïna. Si la víctima era creient, però pertanyent a un poble enemic vostre, haurà d'alliberar un esclau musulmà, però, si pertanyia a gent amb qui us meix un pacte, cal pagar el preu de la sang a la família de la víctima, a més a més de la manumissió d'un esclau creient. Qui no disposi de mit-

jans, dejunará dos mesos consecutius com a expiació imposada per Déu. Déu és omniscent i savi. Qui mati un creient ben conscientment, tindrà la *Gĕhenna* [és a dir, el càstig etern] com a retribució eternament. Déu s'irritarà amb ell, el maleirà i li tindrà preparat un enorme turment.» Alcorà 4:92-93

En termes d'anàlisi històrica, a l'Alcorà es pot observar un canvi d'actitud envers els no musulmans, segons si els diversos fragments pertanyen a l'època de les predicacions primerenques fetes a la Meca o a les darreres, fetes a Medina. En aquesta població el Profeta va crear-hi a partir de l'any 622 un estat, i en va ser el cap fins que morí l'any 632. Les circumstàncies polítiques havien canviat respecte a la primera etapa proselitista, després de la qual es pot observar que el que l'islam considera la revelació

SEMÀNTICAMENT, GĪHAD SIGNIFICA 'EXERCICI DEL MÀXIM ESFORÇ CONTRA ALLÒ QUE ÉS REPROVAT'

s'anava adaptant a les necessitats sociopolítiques i a les circumstàncies del moment. Els creients musulmans acostumen a resoldre aquests canvis d'estratègia i de doctrina en el seu text sagrat amb l'expressió «Déu és el més savi» o amb altres similars. Al principi es predicà un ensenyament moral i religiós, es prometé premi o càstig eterns, es parlà de perdonar les ofenses i s'insistí que no hi pot haver coacció en termes de religió. Més en-avant, es tendí a creure que els fragments pacifistes quedaven derogats pels que parlen de combat. No obstant això, en el text de l'Alcorà només es considera vàlida la lluita per tal de respondre a una agressió, per defensar alguns valors o bé per evitar mals més grans.

Dolors Bramon, *L'islam avui*, Fragmenta, Barcelona, 2016, p. 77-80